

Trenger lærere videreutdanning?

I skolens formålsparagraf står det at «*opplæringa i skole og lærebedrift skal, i samarbeid og forståing med heimen, opne dører mot verda og framtida(...)*». I det ligger at skolen skal ruste barn og unge til et framtidig utdanningsløp, arbeids- og samfunnsniv. Samfunnet vårt er i kontinuerlig endring – og det innebærer at læreren, med en utdanning fra i går, skal drive opplæring i dag – for å forberede barn og unge på i morgen. Det er vel knapt noen yrkesgruppe som har et så spennende og krevende oppdrag!

Utdanning er viktig. Det arbeidsmarkedet med tøffest konkurranse i dag, er de få arbeidsplassene som krever lavest kompetanse. For et par tiår siden kunne man reise til sjøs, jobbe på lager eller i butikk uten annet enn grunnskole. I dag krever de fleste stillinger minimum fagbrev. Derfor må vi ha en skole der elevene lærer mer, slik at de kan mestre livene sine og delta i arbeids- og samfunnsniv.

Trends in International Mathematics and Science Study (TIMSS) er en internasjonal undersøkelse som måler elevenes kompetanse i matematikk og naturfag. I undersøkelsen som ble offentliggjort høsten 2016, ble det bekreftet at det er nær sammenheng mellom lærernes faglige fordypning og hvor mye elevene lærer. Barn starter på skolen med ulike utgangspunkt. Den norske fellesskolen har som mål å utjevne denne forskjellen. De norske resultatene fra TIMSS viser at godt utdannede og pedagogisk trygge lærere kan bidra til å utjevne slike forskjeller.

Det er stor enighet om at god grunnutdanning for lærere er viktig for norsk skole, men i tillegg er det nødvendig med videreutdanning for lærere som har jobbet noen år i skolen. Kunnskapsdepartementet, Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon i Norge (KS), lærerorganisasjonene og Nasjonalt råd for lærerutdanning (NRLU) har derfor signert en tiårig strategi for videreutdanning av lærere i skolen. I fjor fikk 6000 lærere videreutdanning i ulike fag. For kommende studieår vil staten kunne tilby enda flere lærere videreutdanning.

Situasjonen i dag er at én av tre matematikklærere i barneskolen har mindre enn et halvt års fordypning i faget. Det samme gjelder for halvparten av lærerne som underviser i engelsk – og for én av fem norsklærere. Dette er nasjonale tall, men situasjonen er ikke vesentlig annerledes i skolene i Trøndelag. For å bli en god lærer, trengs et sett av ferdigheter – men én av forutsetningene er at man har god fagkompetanse. Fra 1. august 2025 må alle lærere som skal undervise i matematikk, norsk og engelsk på barnetrinnet ha minimum 30 studiepoeng i disse fagene, mens lærere på ungdomstrinnet må ha dobbelt så mange studiepoeng i de samme fagene. På ungdomstrinn og i videregående skole stilles krav til faglig fordypning også i andre fag også, bl.a. i praktisk-estetiske fag. Over 30 000 norske lærere trenger videreutdanning innen 2025 for å oppfylle kravene. Det er skoleeier som har ansvar for at lærere som underviser i disse fagene oppfyller kompetansekravene.

Vår oppfordring er at skoleeiere bruker den statlige videreutdanningsstrategien i arbeidet med å oppfylle kompetansekravene for undervisning. Den 1. februar ble årets studiekatalog publisert, og søkerportalen på Udir.no ble åpnet for lærere. Søknadsfristen er 1. mars, og fristen for skoleeiere for å godkjenne søknader er 15. mars. Vi har tillit til at skoleeiere er opptatt av kvalitet i skolene og bruker Kompetanse for kvalitet til å gi lærere mulighet for videreutdanning. Dette bør avspeiles i prioriteringene og godkjenningene av søknadene for lærere. Vi trenger lærere som åpner dører for verden og framtida!

Skrevet av:

Anniken Kjær Haraldsen
Seniorrådgiver i KS Nord-Trøndelag

Åse Aspås
Seniorrådgiver i KS Sør-Trøndelag

Ragnhild Sperstad Lyng
Seniorrådgiver barnehage og opplæring hos Fylkesmannen i Trøndelag

Bjørn Rist
Seniorrådgiver barnehage og opplæring hos Fylkesmannen i Trøndelag

Elin Bø Morud
Leder for KOMPIS og Skolebasert kompetanseutvikling v/NTNU

Arve Thorshaug
Studieleder ved grunnskolelærerutdanningen i Levanger ved Nord Universitet

Hans Lieng
Leder i Utdanningsforbundet Sør-Trøndelag

Bjørn Wiik
Leder i Utdanningsforbundet Nord-Trøndelag